

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sămbata.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiul pe un an, 6 luni 3 R. 50 c., 3 luni 1 R. 75 c.
Pentru marele pe un an 8 R. 50 c., 6 luni 4 R., 3 luni 2 R.
Pentru strălitate pe un an 12 R., 6 luni 6 R., 3 luni 3 R.

Pentru abonamente și inserțiuni se adresa la:
Administrațiunea Impresiei sibiului, Sibiu, strada Măcelarilor 47.
Correspondențele se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 37.
Epistolele adresate se return. — Articuliile suplicative nu se imprimă.

INSERȚIUNILE:

Pentru ediția 7 or., — de două ori 15 or., — de trei ori 18 or., ediția cu litere germane — și de trei de 30 or., pentru 50 — care poartă.

Reînvierea iobăgiei.

Doară nu este o ironie mai mare decât „liberalismul maghiar”, cu care stăpânitorii noștri chiar aici astăzi nu încetă să se lănda înaintea lumii străine, decât aceasta a ajuns acum să se scie aștepta vorbele late ale „patrioților” noștri după adevărata lor valoare.

Drept dovadă, că „domniile” cu încetul vreau să reînvie stările de înainte de 1848 și în privirea socială și economică, am aflat înaintea cu vre-odă săptămâni în „Sieb.-deutsches Tagblatt” de aici unele arături, din care se vede că solgăbriării au început să se iasăască pe țerani a munci în folosul numai și numai privat al mărilor lor. Nouă ni s'a părut foarte denunțat atât de monstruos, încât nu ne-am încumetat a-l aduce de loc la cunoștința publicului nostru, așteptând din parte-ne, că guvernul va dovedi numai decât, cum arătarile organului sâcesc sunt lipsite de ori ce guvern, chiar și la provocarea directă a foșiei Pestane „Neues Pestner Journal”, a tăcut tăcerea morții, fără de a mișca în privința acestor că de puțin chiar și numai la aparență: dar „Sieben-deutsches Tagblatt”, ce dovedește în cauza aceasta interesare și energie foarte laudabilă, a fost în poziție a prezenta în numărul său din 27 Aprilie n. documente noue și încă nesămănit grav despre „robirea” țeraniului sub sentul oficial al solgăbriării lor. Dacă ce oțtim în numărul citat al diarului „Sieb.-deutsches Tagblatt”:

„Solgăbrii din Șoica-Mare, a-nume Maurer, un nemeș magiar, încă tot funcționează negenat în oficial seu. Și acum încă în via tot la a deșea și notarii și juiții sătesci ai cercului la termenul oficial, luându-și parola dela solgăbrii.

„Jafurile solgăbriării sunt aședate într-un sistem formal. Cu decobere exploatarea țeraniilor, decotori a lucra la drumurile publice, pentru muncă de clacă în folosul cercului și în folosul solgăbriării și a nomiei private a solgăbriării și a altor oameni, această exploatare a devenit un articol comercial — o valoare mobilă. Cinea vrea să dobândăscă brate ciftine, își cumpără dela solgăbrii țeranii, comandați la facerea drumurilor, pentru muncire în economia sa privată, și munea săvârșită în vii și pe cămpuri se pune țeraniilor înșelăți în societatea de funcționari lor în munea publică. Acest abuz public trece de un ce atât de sigur și fireresc, încât ne cuprinde aprape mizarea, cum de solgăbrii invenționează n'a cugetat încă a înființa o societate cu acții pe temeiul acțiunii abuz și a esperă cotarea acțiunii la vreo burse. Pentru exploatarea muncii publice a țeraniilor puterea oficială a solgăbriării și de ajuns. Țeraniile amenințați cu secevestru și secești sădă mănăși în viii și în cămpuri de cucuruz, și cei ce se împotrivesc se ceale

de cătră solgăbrii cu pede-pede de bani și de închisoare.

„Dintre plămintii ce ni-au venit vrem să amintim numai cele ce prin dovezi covârșitoare sînt mai pre sus de ori ce înalodă:

„I. În 17 Noemvrie 1880 Andreu Schuller, Ioan Kroner, Mihăiu Andreu George Aurier, Șofron Cernaș, George Schowert, Mihăiu Schowert, Ioan Müller, Mihăiu Dör, Ioan Bărsan și alți locuitorii din Petișdorf au cărat în curte pentru solgăbrii Maurer cu 14 caré cinci stănjen de lemne tăiate, cari acesta le-a fost cumpărat dela Aron Groszfeld din Boarta, după ce ei la mandatu solgăbrii lui au fost provocați prin judele comunal din Boarta cu amenințare de mesuri siluitoare și de secesție.

„Mănosarea respectivă sună precum urmează: („Sieb. deutsches Tagblatt” reproducă scrisorile cu greșelile lor ortografice).

Adevărînță. Noi subsciziți adevărim prin aceasta, că noui în urma mandatuului strict al domnului solgăbrii Maurer am trebuit să cărăm în 17 Noemvrie 1880 fără plată 5 stănjen de lemne tăiate, cumpărate dela domnul Groszfeld, fiind noi amenințați cu secesție prin judele nostru comunal Mihăiu Schön. Petișdorf, în 17 Aprilie 1881.

Ioan Kronher, George Schowert, Mihăiu Andreu, Mihăiu Schur, Mihăiu Dör, Ioan Schowert Mihăiu Grăff, Ioan Müller, George Dănel, Ioan Theil, Andreu Schuler, Mihăiu Aurier, Ioan Bărsan, Șofron Cernaș.

„II. Locuitorii comunei Ștenia și Călavășar, chemați a lucra la drumul comitatens, în loc să lucre la drumurile comitatens, au fost siliți să lucre pe cămpurile de cucuruz și în viile jidovului Aron Groszfeld din Boarta; și în fine au mult arătară la solgăbrii Maurer, acesta făcând în acest abuz a făcut și n'a făcut nici că de puțin, chiar nici atunci, când sergentul de gendarmerie Tomalik l'a făcut arătare. Dimproțiva solgăbrii l'a dejenit pe sergentul de gendarmerie, că lucrul nu l-ar privi într nimica.

„III. Din comuna Hașag ni-au venit plămăsrile următoare:

„Dumne redactor! În ziua dintăiu de Pasci după vecerine ni-am fost adunat aprape la 60 și 70 țerani sătesci la ună înșieră ca și totdnea pentru a ne putrec. Aci ni s'a oțit gazeta Nr. 2227 dela „Siebenbürgisch-deutsches Tagblatt”, unde DVstră cereți sciri din toate părțile despre amestecătiă ciloasă la clădirea drumului comitatens între Boia și Șoica-Mare. De oarece și noi sîntem dintre acei mulți, cari adese-ori au fost chinuți acolo, și de oare-ce și pe noi ce pe cei din Agărbic nu-au dus dela lucrul public. Vă rugăm sădă pentru alte mulți și ne-au vândut domnule redactor a ne ajuta și DVstră într upurarea jidovului nostru. Faceți-ne plăcerea, domnule, și tipăriți totu, precum Vi-le

seriem noi aici. Și Români de aici voiesc astfel.

1. Noi în Augur Istro'i și n'am lucrat la drum, și la jidovul din Boarta domnul Aron Groszfeld am scuturat pale la îmblăbit.

George Zillmann, George Krausz. La îmblăbit în curtea unui locitor din Boarta la porunca unui locitor de drum am fost siliți să ducem paie și să scuturăm paie.

Nicolae Popa.

3. Nouă ni-a poruncit grigitorul de drum Essig, să ne ducem cu carul la Metișor, și aci la porunca sa am încercat și am cărat în curăturil său fire care un car de așchii. Închipuiți-vă: ca și din pișta mare până în strada Ogeii am trebuit să mergem cu așchii, și de aceea ne am dus cu căii în depărtare de cinci oare încă număr așa.

„Când că ne-am întors, ni-au dăși mi-gi, pentru că nu mai căte un car și nu mai multe i-oare după fiecare în curte, dar și dom' numai așa ni a poruncit. Aceasta adevărim:

Martin Sander, Ioan Litschel.

4. La porunca grigitorului de drum Essig am lucrat în via domnului Aron Groszfeld în Iunie a anului 1880.

(Va urma). Ioan Schuller.

Revista politică.

Sibiu, în 17 Aprilie.

Casa deputaților Ungariei a hotărât a fi reprezentată de o deputațiune la festivitățile anuale Principelui de coronă. Partida independentă lor cu toate aceste a creștat și a fi de lipsă, să se hotărăscă și ea pentru sine, să ia sanse în la parte la festivitățile suntuțose. Verhovay a combătat în conferența partidei cu multă rîvnă participarea. Aceasta nu se u-nesece nici decum cu principii independentei și nici cu cel parlamentar. Helfy, Eötvös, Odohoschali, Thaly, Casty și Mudrony țin, că din ori ce punct de vedere se va considera participarea, este a se înclinați și așa curăta a hotărât să participe și ea designat și membrii din sinii ei.

„Egyetértés” spune cu toată pozitivitatea, că în 25 Maiu s. n. dieta ung., se va închide și la 25 Junie n. se vor escrie alegorice, care în 5 Iulie n. vor fi terminate.

Camera comercială și industrială a Austriei de jos a înaintat casei deputaților din Viena o petițiune, prin carea se roagă, a se face pașă de lipsă curăta a hotărât să participe și ea în printea statistică comerțului. Instițura ungarească e în contrațicere flagrantă cu tratatul vamal și comercial. Consiliarii camerei Trebitsch, în ședință plenară (a camerei comerciale), cere măsurile cele mai energice contra „celui dintăiu pas al Ungariei cătră ridicarea unei bariere vamale între ambe jumătățile imperiului”.

În cazul cel mai rău trebuie amenințat cu represalii. Rusia apăsă la puterile europene provocându-le să se întrunescă în conferență și să hotărăscă un șar puterii pune capăt atenteilor contra comorciilor. După scriile din urmă Englețaria a refusat a participa la

o astfel de conferență și e probabil că vor refusa și alte puteri. — Tarul a primit dela mihiștii admoștionei, că dacă în 46 de zile nu dă Rusiei constituțiune va fi omort!

În Constantinopole o comisiune închisitorie a descoperit pe ucigătorii sultanului Abdul Aziz, care se pretindă a se fi ucis înșuși pe sine cu foarfecă.

În Albania se bat Turcii cu Albanzii. Dervia-pașă a bătut pe Albanzii în două rânduri.

Francezii au intrat în Tunis în patru coloane. Tinta se pare a fi capitala Tunis. Beul a protestat contra invasiunii franceze și învoacă ajutorul puterilor europene.

Starea morală a societății rusești.

„Augs. Allg. Ztg.” dice „Aleg.” începe cu numărul dela 15 Aprilie o serie de articole, intitulăți „Viitorul Rusiei.” Primul articol, tratând despre starea actuală a marelui imperiu dela meadă noapte, cuprinde între altele, următoarea drăcească descriere în privirea moraliului societății rusești: „... E drept și șcint de încă lumesc că autoritățile rusești lasă încă muncă de dorit; situațiunea nu este însă nici mai bună nici mai rea în această parte, de cât în cele lalte straturi sociale. Majoritatea poporului o ca și autoritățile; aceste ca aceea.

„Să lum bunăoară mituirea și falsitatea funcționarilor, o temă, care devine obiect de discuție, de câte ori vorbim despre realitățile rusești. Ar fi să credem acum, că toți aceia, cari își manifestă cu atăta hotărâre indignațiunea, lor asupra acestui lucru, sunt oameni cei mai cinștii de pe pământ; la observare mai apropiată însă cei mai mari săbierători se demască, în cele mai multe casuri, ca hoții cei mai mari în funcțiunile lor.

„Să începem de din jos. Ori-ce femeie sice ai, că o buciărătesă rușoasă nu primesece nici nu pătrăscă un loc, unde nui se permite să se facă toate țărânelu sau cu alte vorbe unde nu e și permite să își fure stăpânul, și ori ce stăpân, care nu vrea să se concilieze cu acest rez, își pierde în cur rând totă reputația în cercurile servitorilor. Putem țice mai departe, că fie-care servitor își fură domnul și fură de pe la vecini lemnele spre a le vinde altora; fie care vasiști își înșală stăpânul, când cunoscă că are, ovis sau înșe, fie care administrator, de moșie fură proprietarul etc. etc. și toate aceste lucruri sînt cunoscute de toată lumea și lumea le lasă să se și urmeze în pace curial lor.

„Nu e ceva nou pe aci, că un negustor țice: „Știu că oamenii mei me fură pe an de atăți și atăți bani; dar ce se fac!” Mergând mai de parte găsim, că pe lângă miliardele furate în popor se adună milioanele furate de funcționari și între acești din urmă tocmăscă acia, care nu își câștigă leașa de cât tănând țigări și cetină țigar, cari fură statul ca nice corbi, tocmăscă acia a să judece în ministerele lor despre delapidări și despre admi-

